

תיקון לחוק האימוץ בנושא דתו של המאומץ

נייר עמדה

כתב: הרב ישראל רוזן, ראש מכון 'צומת'

על שולחן החקיקה בכנסת מונחת הצעת חוק, של ח"כית עדי קול ואחרים, לשינוי בחוק האימוץ הקשור בהיבט הדתי והלאומי של הילד המאומץ. ההצעה באה לפטור את חובת הזהות הדתית בין ההורים המאמצים לילד המאומץ, חובה הקבועה בחוק מראשיתו בתשמ"א (1981).

למען האמת, חובת הזהות הדתית בין מאומץ למאמץ בוטלה לפני שנים ביחס לאימוצי חו"ל, שהם מרבית האימוצים בישראל כיום. בעבר, זוג יהודי יכול היה לאמץ ילד מחו"ל רק אם יעבור גיור ותשווה דת המאומץ לדת ההורים המאמצים. ואכן במסגרת בתי הדין לגיור קיים הרכב העוסק בגיור קטינים מאומצים לבקשת ההורים. כפי שנמסר מעל 100 ילדים לשנה מתגיירים במסגרת זו. חשוב לציין כי הגיור הוא על פי ההלכה וההורים נדרשים לקיים מסגרת שתאפשר לילד כשרות וחינוך דתי. בית הדין נמצא בקשר מחבק וחס עם ההורים המאמצים, המבקשים גיור לילדם המאומץ, ומדריך אותם במלוא ההתחשבות והרגישות. מי שאינו חפץ בכך נשאר עם ילד שאינו נרשם כיהודי. יש הפונים לאפיקים לא-אורתודוקסים ומסתפקים בגיור' לא מוכר. עד כאן ביחס לאימוצי חו"ל.

והנה עתה עלה על שולחן החקיקה נושא האימוצים ה'מקומיים', של ילדים להורים ישראלים. **חובת הזהות הדתית שרירה בהם והיא נועדה למנוע מסירת ילד יהודי למשפחת נכרית, מוסלמית למשל, ולהפך (אם אי"כ יגוייר).** ח"כ עדי קול מבקשת לבטל דרישה זו, ולאפשר לשופט לאשר אימוץ ללא זהות דתית שוה.

מבחינה כמותית הבעיה שולית למדי, אך עקרונית היא זועקת לשמים; למסור ילד יהודי חסר הורים לידים זרות, אשר **'בית הדין' הוא "אביהם של יתומים"** (רש"י בבא מציעא סז,א) הרי זה כמסירה לשמד, רח"ל. אין צורך בסימוכין הלכתיים לאיסור זה, אשר הוא בבחינת השלכת ילד חסר ישע אל מחוץ לגדר, ובגידה בלאומיותו היהודית. וכן לא ייעשה במדינה היהודית.

ומי שמחפש אסמכתאות נפנה את מבטו להלכת הרמב"ם (עבדים א,ג): **"עבד עברי שמכרוהו בית דין אין מוכרין אותו אלא לישראל או לגר צדק. וכן המוכר עצמו אינו רשאי למכור עצמו לעכו"ם ואפילו לגר תושב"**. ק"ו בן בנו של ק"ו 'למכור' תינוק לאימוץ נכרי.

אכן, צריך לומר שהתיקון המוצע ע"י ח"כ עדי קול לא נולד רק על ברכי דת הדמוקרטיה והשיוויוניות, אלא נוצר בין השאר כדי לתת מענה למשפחות מאמצות, או לילדים מאומצים, שהם חסרי דת. כידוע בישראל יש מעל רבע מיליון 'חסרי דת', שהם אזרחי המדינה, וקיים פלונטר מסויים בקשר ליכולת אימוצם או אימוץ ילדיהם. אכן, אני מסכים, כי למענם ניתן לנסח הצעת חוק שתפשיר את הסעיף הדורש שיוון-דת. סעיף זה יבוטל רק בקשר לחסרי דת, ולא חלילה "לשפוך את התינוק עם המים", ולהתיר גדיעת שם ישראל מתינוקות אומללים.

כידוע, בישראל פעילות מסיונרית של ציד נפשות בפיתויים כלכליים והטבות סוציאליות. על אחת כמה וכמה שיש לאסור 'העברה על דת' מסיבות סוציאליות מטעם רשויות המדינה. בכל נושא האימוץ שלטת המטרה של 'טובת הילד'. ללא ספק, טובתו היא להיות מאומץ אצל משפחה יהודית, ולא חסרות כאלו. ואם המחיר להשאת הסעיף בחוק הוא הצד השני של המטבע, שילדים מוסלמים לא ימסרו ליהודים לאימוץ – ניחא, ואין כל בעיה עם זה. שימסרו לנכרים, ואנחנו את נפשות התינוקות האומללים הצלנו!